

Силабус курсу
Закономірності функціонування префіксально-дієслівної моделі з прикметниковою основою

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014.022 Середня освіта Німецька мова і література

Освітньо-професійна програма Середня освіта «Німецька мова і література»

Рік підготовки – 3, семестр – 5

Компонент освітньої програми: дисципліна професійної та практичної підготовки

Кількість кредитів – 3

Дні занять:

Консультації:

Мова викладання: німецька

Керівник курсу

кандидат філологічних, доцент Деркевич Наталія Альбертівна

Контактна інформація: dienata@ukr.net

Опис дисципліни

Мета: навчити студентів визначати теорію про внутрішню валентність, її місце у загальній теорії словотвору.

Студент повинен знати: методи виявлення системних зв'язків у словотворенні; теорію внутрішньої валентності з метою парадигматичних спостережень словотвірних явищ.

Студент повинен вміти: оперувати методами словотворення, виявляти значимість словотвірного афікса та склад афіксальної мікросистеми і вагомість цього афікса у цій мікросистемі; виявляти умови поєднання низки категорійних значень в смисловій структурі одного й того ж афікса; виявляти умови розподілу одного й того ж категорійного значення у різних словотвірних афіксів.

Навчальний контент

3 семестр	
Теми	Результати навчання
Змістовий модуль I. Шляхи дослідження словотворення	
Тема 1.	Способи та засоби словотворення мови; моделювання словотворчої системи у вигляді абстрактної побудови слів певної мови; закономірності лексичної наповнюваності словотворчих моделей.

Змістовий модуль 2. Значення словотвірного афікса	Тема 2. Типи співвідношення похідних слів з твірними. З історії дослідження дієслівних префіксів.
Змістовий модуль 3. Структурна валентність префіксів	Тема 3. Структурні закономірності функціонування префіксально-дієслівної моделі з прикметниковою основою.
Змістовий модуль 4. Семантична валентність префіксів	Тема 4. Семантичні закономірності функціонування префіксально-дієслівної моделі з прикметниковою основою.
Модуль 2	
ІНДЗ	Презентація індивідуального завдання

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОНП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово, лінгвістично взаємодіяти в адекватний і творчий спосіб у всіх різновидах соціальних та культурних контекстів, адаптовувати свої комунікативні дії потребам ситуації.
ЗК 5	Навички системного використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК8	Здатність бути критичним і самокритичним, генерувати нові ідеї, працювати в команді, виявляти самодисципліну.
ЗК10	Здатність працювати автономно.
ЗК12 1	Здатність конструктивного спілкування у різних середовищах, виявлення толерантності, висловлення та розуміння різних точок зору.

ФК3	Здатність застосовувати основні знання з галузі педагогіки, філології на практиці, здатність оперувати науковою термінологією.
ФК 7	Здатність використовувати професійні знання і практичні навички в галузі лінгвістики, літературознавства, методики навчання іноземних мов і культур, зарубіжної літератури
ФК 11	Здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення.
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Могти засвоювати багатофункціональний комплекс знань та умінь, необхідний для особистісної реалізації, розвитку, соціальної інтеграції та працевлаштування.
ПРН 2	Аналізувати стан і можливості поліпшення педагогічного процесу та відповідного освітнього середовища в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах.

Літературні джерела

Рекомендована література

Базова

1. Адмони В. Г. Пути развития грамматического строя в немецком языке. М. : Высшая школа, 1963. 175 с.
2. Адмони В. Г. Исторический синтаксис немецкого языка. М. : Высшая школа, 1973. 335 с.
3. Воцинина Е. И. К истории глаголов с так называемыми отделяемыми приставками в немецком языке (на материале древне- и средненемецкого языка) // Германское языкознание. Л., 1958. Вып. 36. № 233. С. 139-150.
4. Гонтар Т. Ф. До проблеми валентності мовних одиниць. Мовознавство. 1995. № 2-3. С. 17 – 21.
5. Горпинич В. О. Українська словотвірна дериватологія : навч. посіб. Дніпропетровськ : ДДУ, 1998. 187 с.
6. Грещук В. В. Поняття словотвірної парадигми в сучасній дериватології. Мовознавство. К., 1985 (1). С. 21-27.
7. Ефимов Р. В., Каравашкин В. И. Внутренняя валентность слова: теория и практика : учеб. Пособие. Харьков : [б. изд-ва], 1977. 87 с.
8. Земская Е. А. Современный русский язык. Словообразование. М. : Просвещение, 1973. 304 с.
9. Кацнельсон С. Д. К понятию типов валентности. Вопросы языкознания. 1987. №3. С. 20-32.
10. Клименко Н. Ф. Система афіксального словотворення сучасної української мови. К. : Наукова думка, 1973. 168 с.
11. Ковалик І. І. Вчення про словотвір. Львів, 1961. Вип. 2. 83 с.
12. Кочерган М. П. Слово і контекст: лексична сполучуваність і значення слова. Львів : Вища школа, 1980. 184 с.
13. Кубрякова Е. С. Общее языкознание: внутренняя структура слова. Словообразование. М. : Наука, 1974. 198 с.
14. Кубрякова Е. С. Типы языковых значений. Семантика производного слова. М. : Наука, 1981. 224 с.
15. Левитене Л. Г. Вопросы валентности и семантического согласования. [сб. науч. труд.]. М., 1975. Вып. 91. С. 43-51.
16. Москальская О. И. Грамматика текста. М. : Высшая школа, 1981. 183 с.
17. Степанова М. Д., Г. Хельбиг Части речи и проблемы валентности в немецком языке. М. : Высшая школа, 1978. 259 с.
18. Степанова М. Д., В. Фляйшер Теоретические основы словообразования в немецком языке. М. : Высшая школа, 1984. 264 с.
19. Теньер Л. Основы структурного синтаксиса. [пер. с франц. под общ. ред. В. Г. Гака]. М. : Прогресс, 1988. 654 с.
20. Шендельс Е. И. Роль когерентности в грамматике текста: [сб. науч. труд.]. 1987. Вып. 284. С. 86-92.
21. Barz I. Nomination durch Wortbildung. Leipzig : VEB Verlag Enzyklopädie, 1988. 233 S.
22. Brausse U. Semantische Probleme konfrontativer Valenzuntersuchung (Deutsche Simplex- und BE-Verben und ihre französischen Äquivalente). Berlin, 1980. S. 13-26.
23. Brekle H. Semantik. Eine Einführung in die sprachwissenschaftliche Bedeutungslehre. München : Fink, 1972. 144 S.
24. Brinkmann H. Die deutsche Sprache. Gestalt und Leistung. Düsseldorf : Verlag Schwann, 1962. 2. Aufl. 334 S.
25. Bühler K. Sprachtheorie. Stuttgart : G. Fischer, 1965. 434 S.
26. Bussmann H. Lexikon der Sprachwissenschaft. Stuttgart : Kröner, 1990. 904 S.
27. Donalies E. Die Wortbildung des Deutschen. Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2002. 190 S.
28. Duden. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. Mannheim ; Wien ; Zürich :

- Dudenverlag, 1995. 5., völlig neu bearb. und erw. Aufl. 864 S.
29. Erben J. Abriß der deutschen Grammatik. Berlin : Akademie-Verlag, 1959. 2. Aufl. 208 S.
  30. Erben J. Einführung in die deutsche Wortbildungslehre. Berlin : Erich Schmidt Verlag, 1993. 3., neubearb. Aufl. 182 S.
  31. Eroms H.W. Bemerkungen zu den verbalen Präfixen in der Wortbildung // Neuere Forschungen zur Wortbildung und Historiographie der Linguistik. Tübingen, 1987. S. 109-122.
  32. Fleischer W. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 1982. 326 S.
  33. Fleischer W., Barz I. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 1995. 382 S.
  34. Gauger H.-M. Durchsichtige Wörter. Zur Theorie der Wortbildung. Heidelberg, 1971. S. 138.
  35. Glinz H. Die innere Form des Deutschen. Bern ; München, 1962. 3. Aufl. 272 S.
  36. Grebe P. Der semantisch-syntaktische Hof unserer Wörter // Wirkendes Wort. Düsseldorf : Schwann, 1966. S. 391- 394.
  37. Grimm J. Deutsche Grammatik II. Berlin, Hildesheim : Georg Olms Verlagsbuchhandlung, 1967. S. 786 -901.
  38. Grosse S. Durative Verben und präfigierte Perfektiva im Deutschen // Deutschunterricht. Stuttgart : Ernst Klett Verlag 5, 1963. S. 97-105.
  39. Günther H. Das System der Verben mit BE- in der deutschen Sprache der Gegenwart // Ein Beitrag zur Struktur des Lexikons der deutschen Grammatik. Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 1974. S. 179-201.
  40. Helbig G. Theoretische und praktische Aspekte eines Valenzmodells. Halle (Saale), 1971. 278 S.
  41. Helbig G. , Joachim Buscha Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Leipzig : VEB Verlag Enzyklopädie, 1988. 737 S.
  42. Heringer H. J. Wortbildung: Sinn aus dem Chaos // Deutsche Sprache 12. Düsseldorf : Schwann, 1984. S. 1-13.
  43. Henzen W. Deutsche Wortbildung. Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 1965. 178 S.
  44. Höhle T. Über Komposition und Derivation: zur Konstituentenstruktur von Wortbildungsprodukten im Deutschen // ZfS, 1982. S. 76-112.
  45. Kluge F. Unser Deutsch. Einführung in die Muttersprache. Leipzig : Quelle und Meyer, 1929. – 126 S.
  46. Kühnhold I. Deutsche Wortbildung. Typen und Tendenzen der Gegenwartssprache. Düsseldorf : Pädagogischer Verlag Schwann, 1978. 536 S.
  47. Kunsmann P. Verbalgefüge. Transformationsgrammatische Untersuchungen im Deutschen und Englischen. München : Max Hueber Verlag, 1973. 286 S.
  48. Lawrenz B. Moderne deutsche Wortbildung // Linguistische Untersuchungen und sprachdidaktische Behandlung. Hamburg : Kovac, 2006. 286 S.
  49. Leisi E. Der Wortinhalt: seine Struktur im Deutschen und Englischen. Heidelberg : Quelle&Meyer, 1975. 5. Aufl. 141 S.
  50. Lohde M. Wortbildung des modernen Deutschen : ein Lehr- und Übungsbuch. Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2006. 350 S.
  51. Mater E. Deutsche Verben. Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1966. Bd. 1-10. 290 S.
  52. Moskalskaja O. I. Deutsche Sprachgeschichte. M. : Wyssh. shk., 1977. 278 S.
  53. Motsch W. Deutsche Wortbildung in Grundzügen. Berlin ; New York : de Gruyter, 2004. 2., überarb. Aufl. 458 S.
  54. Mungan G. Die semantischen Interaktionen zwischen dem präfigierenden Verbzusatz und dem Simplex bei deutschen Partikeln und Präfixverben. Frankfurt am Main: Verlag Peter Lang, 1986. 257 S.
  55. Oguj O. D. Lexikologie der deutschen Sprache. Winnyts'a : Nowa knyha, 2003. 403 S.
  56. Olsen S. Zur Suffigierung und Präfigierung im verbalen Bereich des Deutschen / Papiere zur Linguistik 42. Tübingen. Günther Narr Verlag, 1986. S. 3-24.
  57. Paul H. Deutsche Grammatik. Halle (Saale) : VEB Max Niemeyer Verlag, 1959. 2. Aufl. 142

S.

58. Polenz P. Geschichte der deutschen Sprache. Berlin, New York : de Gruyter, 1978. 228 S.
59. Porzig W. Wesenhafte Bedeutungsbeziehungen // Wortfeldforschung : zur Geschichte und Theorie des sprachlichen Feldes. Darmstadt : wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1973. S. 78-103.
60. Stepanowa M. D., Gerhard Helbig Wortarten und das Problem der Valenz in der deutschen Gegenwartssprache. Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1978. 215 S.
61. Wilmanns W. Deutsche Grammatik. Gotisch, Alt-, Mittel- und Neuhochdeutsch. Straßburg : Verlag von Karl J. Trübner, 1899. S. 115-175.
62. Wunderlich D. Über die Argumente des Verbs. Linguistische Berichte 97. 1985. S. 183-227.
63. Zifonun G. Zur Theorie der Wortbildung am Beispiel deutscher Präfixverben. München : Max Hueber Verlag, 1973. 192 S.

Політика оцінювання

- **Політика щодо кінцевих строків та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижче (75% від можливої максимальної кількості балів за вид завдання). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування і користування чужими зошитами і матеріалами під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1				Модуль 2	Підсумковий контроль	Сума
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	ІНДЗ		
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4			
15	15	15	15		20	20

До силабусу додано такі матеріали:

навчально-методичний комплекс (методичні розробки практичних занять з необхідними матеріалами для їх проведення, банк зразків питань для контролю рівня знань здобувачів вищої освіти; тематичні тести;